

**ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΒΙΑΣΜΟΥΣ, ΤΟΥΣ ΒΙΑΣΤΕΣ,
ΤΟΥΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ,
ΤΟ ΑΠΘ, ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ
ΚΑΙ ΤΙΣ ΖΩΕΣ ΜΑΣ**

Θεσσαλονίκη, 2 Οκτωβρίου 2016

Είδηση ημέρας: βιασμός φοιτήτριας από μετανάστες.

Ένα ακόμα περιστατικό βιασμού προσπαθεί να εξιχνιαστεί και να ερμηνευτεί από μπάτσους, μμε, και την «κοινή γνώμη». Τα ερωτήματα που δημιουργούνται πολλά, όπως πολλά και τα πορίσματα, όλα όμως συνοδευμένα από τη γαρνιτούρα της πατριαρχίας. «Τι γύρευε η κοπέλα πρώτες πρωινές ώρες στα πανεπιστήμια; Τι φορούσε; Είχε πει;» Και άλλα τέτοια μισογύνικα και σεξιστικά ερωτήματα κατέκλυζαν τις συζητήσεις και τα σχόλια άρθρων σε διάφορα σάιτ. Μέχρι εκεί επικρατεί η κυρίαρχη πατριαρχική στάση που ενοχοποιεί τις γυναίκες. Τα δεδομένα, όμως, εντός ολίγων ωρών αλλάζουν και πρωταγωνιστική θέση πια στις ειδήσεις για το περιστατικό του βιασμού λαμβάνουν οι θύτες. Μαντέψτε! Δεν είναι έλληνες, αλλά μετανάστες. Με καλά εξασκημένα ρατσιστικά αντανάκλαστικά ξεπηδάει η δαιμονοποίηση του Άλλου, ενός Άλλου που κατασκευάζεται για να τονωθεί το αίσθημα ενότητας της ελληνικής κοινωνίας. Σε μια κοινωνική συγκυρία, στην οποία οι μετανάστες/τριες χαρακτηρίζονται ως υγειονομικές βόμβες και αποκλείονται από τα σχολεία και στην οποία οι συμπεριφορές τους χαρακτηρίζονται ως απολίτιστες και φονταμενταλιστικές, τι άλλο συμπληρώνει το τριτοκοσμικό τους προφίλ από το ότι είναι [οι Άλλοι, όχι εμείς!] και βιαστές;

Σύμφωνα με τις στατιστικές αναφορές, η Ελλάδα έχει τα υψηλότερα ποσοστά βιασμών στην Ευρώπη (περίπου 4.500 περιστατικά τον χρόνο), χωρίς βέβαια να υπολογίζονται τόσα άλλα περιστατικά βιασμών ή σεξουαλικής βίας που παραμένουν αφανή και ανομολόγητα. (Σε πάμπολλες περιπτώσεις, μέσω της ενοχοποίησης της γυναίκας για τον βιασμό της ή και την τρομοκρατία από το περιβάλλον της, ο βιασμός δεν καταγγέλλεται και αποκρύπτεται, ειδικά όταν αυτός συμβαίνει μέσα στην οικογένεια ή σε άλλα συναφή κοινωνικά πλαίσια). Κάθε φορά που ένα τέτοιο περιστατικό καταγγέλλεται και δημοσιοποιείται, οι συζητήσεις και τα σχόλια στη δημόσια σφαίρα περιορίζονται στις σοκαριστικές λεπτομέρειες των βιασμών, που με μια συνεπή επαναληπτικότητα ανεβάζουν την τηλεθέαση των δελτίων ειδήσεων, που ορίζουν τον βιαστή ως ράτσα ειδική, που ενστερνίζονται τα πορίσματα της ψυχιατρικής, της ιατρικής, της νομικής επιστήμης και πετούν στο περιθώριο τα βιώματα των ίδιων των γυναικών. Από τη μία μας λένε πως ο βιαστής είναι κάποιος «ανώμαλος», ένα τέρας από το υπερπέραν, άρα ότι πρόκειται για ένα ατυχές και μεμονωμένο περιστατικό, ενώ από την άλλη, σε άλλες περιπτώσεις, οι θύτες τείνουν να απαλλάσσονται έμμεσα των ευθυνών τους, καθώς «έλα μωρέ, άνδρας είναι, του κουνήθηκε λίγο και η άλλη, δεν θέλει πολύ να γυρίσει το μάτι του».

Για να τελειώνουμε, όμως, μια και καλή με τα τέρατα και τα «αφού άνδρας είναι»:

Οι βιαστές δεν αποτελούν ειδική ράτσα ανδρών, αλλά είναι καθημερινοί άνδρες που έχουν γαλουχηθεί σύμφωνα με τα πατριαρχικά πρότυπα και προβαίνουν στον βιασμό ως άλλο ένα μέσο επιβολής πάνω στα σώματα και την προσωπικότητά μας, ανεξαρτήτως του τι φοράμε, πώς συμπεριφορόμαστε, ποια είναι η σεξουαλικότητά μας. Έτσι, ο βιασμός θα έπρεπε να αναγνωρίζεται ως ένα ταξίδι εξουσίας, μια πράξη επιθετικότητας και μια πράξη περιφρόνησης, και μόνο κατά δεύτερο λόγο σεξουαλική. Είναι κομμάτι μιας κοινωνικής διαδικασίας που κατευθύνεται προς την επιβεβαίωση της έμφυλης εξουσίας. Ο βιασμός είναι βία με σεξουαλικό πρόσημο και δεν πηγάζει από καμία σεξουαλική ανάγκη ή καταπίεση του άνδρα. Αυτή η θεωρούμενη ως φυσική σεξουαλική παρόρμηση δεν αποτελεί μια αναλλοίωτη εγγενή ανθρώπινη ουσία ή ένα ουσιοκρατικό ανδρικό χαρακτηριστικό, αλλά διαμορφώνεται κοινωνικά και πολιτισμικά. Δεν είναι, δηλαδή, φύσει βιαστές οι άνδρες, αλλά συμμετέχουν, όπως και όλοι (και όλες) μας, στο πλέγμα των κοινωνικών σχέσεων που μας ορίζουν ως «άνδρες» και «γυναίκες» (με ό τι αυτό συνεπάγεται), ως πολίτες έλληνες και ως ξένους και Άλλους, ως απλώς εμπόρευμα «εργατική δύναμη», ως... Και αυτές οι κοινωνικές σχέσεις είναι που αναπαράγουν την έμφυλη σχέση ως άνιση σχέση «άνδρα»-«γυναίκας» (με μία ακόμα έκφασή της τον βιασμό), και ευρύτερα τις σχέσεις μας ως εξουσιαστικές και αλλοτριωμένες, όποια κι αν είναι η εκάστοτε μορφή τους.

Ο βιαστής ως Άλλος

Σε αντίθεση με άλλα περιστατικά βιασμού, οργή μας προκάλεσε και ο τρόπος με τον οποίο παρουσιάστηκε και χρησιμοποιήθηκε το περιστατικό στην δημόσια σφαίρα. Συγκεκριμένα, η καταγωγή των κατηγορούμενων ως δραστών, οι οποίοι προέρχονταν από την Συρία και το Αφγανιστάν, ενεργοποίησε μια σειρά από ρατσιστικούς λόγους, οι οποίοι είχαν ως στόχο τον στιγματισμό των μεταναστών ως βιαστών. Είδαμε, για άλλη μια φορά, έναν βιασμό να απογυμνώνεται από τα πραγματικά του κοινωνικά χαρακτηριστικά και συμφραζόμενα, που δεν είναι άλλα από την συμπίκνωση της έμφυλης βίας μέσα από την παραβιαστική και βίαη επιβολή πάνω στο γυναικείο σώμα, και να χρησιμοποιείται σαν εργαλείο επίθεσης στους μετανάστες. Τα ΜΜΕ που ανέφεραν το περιστατικό έγραψαν και είπαν λίγα λόγια για τον βιασμό και μακροσκελείς αναλύσεις για το από που προέρχονται οι κατηγορούμενοι. Αναλύσεις, οι οποίες είτε απροκάλυπτα, είτε συγκαλυμμένα φωτογράφιζαν όλους τους μετανάστες ως εν δυνάμει βιαστές, που έχουν ενσωματωμένο στην κουλτούρα τους τον βιασμό, επειδή είναι μετανάστες. Την άποψη ασπάστηκε μεγάλο κομμάτι της ελληνικής κοινωνίας, η οποία «ευαισθητοποιήθηκε» με την είδηση του γεγονότος πως κάποιοι «απολίτιστοι μετανάστες» τόλμησαν να αγγίξουν μια ελληνίδα. Ευαισθησία η οποία καμιά σχέση δεν είχε με την αντίδραση στον ίδιο τον βιασμό, αλλά με την εθνικότητα των φερόμενων ως δραστών του. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο το ότι οι ίδιοι που βγήκαν εξοργισμένοι να εξαπολύσουν λίβελους εναντίον των μεταναστών, αντιμετωπίζουν με αδιαφορία τα πολυπληθέστερα περιστατικά, όπου έλληνες βιάζουν ελληνίδες. Ακόμη χειρότερα, όταν έλληνες βιάζουν μετανάστριες (όπως συνέβη στην περίπτωση της Αμάρυνθου Εύβοιας το 2006 με τον βιασμό μιας δεκαπεντάχρονης μετανάστριας από τους ντόπιους συμμαθητές της), όπου η αντίδραση της πλειοψηφίας της ελληνικής κοινωνίας κυμαινόταν μεταξύ συγκάλυψης ή/και υπεράσπισης του εκάστοτε έλληνα θύτη.

ΑΠΘ και ασφάλεια

Το περιστατικό έλαβε χώρα μέσα στο κάμπους του ΑΠΘ. Αμέσως διάφορες φωνές ξεκίνησαν ξανά να κάνουν λόγο για την έλλειψη επαρκούς φύλαξης και την ανάγκη αυτή να αναβαθμιστεί, ώστε να μπορούμε να κυκλοφορούμε ασφαλείς. Αρχικά, διευκρινίζουμε πως ποτέ δεν βλέπαμε το πανεπιστήμιο σαν μια γυάλα, σαν μια σφαίρα παράλληλη και ασφαλή, έξω από την κοινωνική πραγματικότητα. Το πανεπιστήμιο είναι δομικό κομμάτι της πραγματικότητας αυτής και αναπαράγεται εντός του το σύνολό της. Έτσι, όσο εκτεθειμένες ή φοβισμένες νιώθουμε ή δεν νιώθουμε κάποιες φορές στον δρόμο για το σπίτι, στη δουλειά όταν μας κοζάρει το αφεντικό, ο πελάτης, ο συνάδελφος, ή σε ένα μπαρ, τόσο βιώνουμε άγχη και ανασφάλεια διασχίζοντας τη πλατεία χημείου, τόσο θέλουμε να φτύσουμε τον καθηγητή που θα κάνει κάποιο σεξιστικό αστεϊάκι στο αμφιθέατρο. Η ασφάλεια δεν θα έρθει με περισσότερη αστυνόμευση, εποπτεία και έλεγχο στο κάμπους. Γιατί όλοι αυτοί οι μηχανισμοί οριοθετούν χώρους, απαγορεύουν και φιλτράρουν την πρόσβαση σ' αυτούς, μας εποπτεύουν και μας διαχωρίζουν ως επικίνδυνους ή μη, εμποδώνουν στην τελική την ανασφάλεια και τον φόβο. Είναι οι ίδιοι μηχανισμοί που κάνουν για μας το πανεπιστήμιο αποστειρωμένο και ανοικείο, κλειδώνοντας πόρτες, ελέγχοντας την είσοδο στη λέσχη, ζητώντας πάσο για την είσοδο σε κτήρια (με πρόσφατο παράδειγμα αυτό στη Φιλοσοφική λίγο μετά το περιστατικό του βιασμού).

Εμείς, λοιπόν, νιώθουμε ασφάλεια όταν είμαστε μαζί, όταν επινοούμε τρόπους και διεκδικούμε χωροχρόνους για να συναντηθούμε με τους δικούς μας όρους. Νιώθουμε ασφάλεια όταν σαμποτάρουμε τον έλεγχο στη λέσχη για να φάμε μαζί με άλλους που μπορεί να μην έχουν πάσο, όταν σβήνουμε μαζί τα πρόστιμά μας στον ΟΑΣΘ, όταν διεκδικούμε να μην δουλεύουμε τζάμπα στη πρακτική, όταν αράζουμε στα γρασίδια και οργανώνουμε μόνες μας ένα πάρτυ. Τότε νιώθουμε ασφαλείς, επειδή γεμίζουμε το ΑΠΘ με τις συναντήσεις και τους αγώνες μας, και τότε οι σεκιουριτάδες όχι μόνο είναι περιττοί, αλλά υπονομεύουν την κίνησή μας. Στην τελική, δεν θέλουμε να νιώθουμε ασφαλείς, επειδή θα υπάρχουν κάποιοι ειδικοί να διευθετούν την ύπαρξή μας στο κάμπους ή όπου αλλού. Η ύπαρξή μας αποτελεί διαρκώς διακύβευμα και μόνο μέσα από τη διεκδίκηση αυτή θα νιώσουμε ότι πολεμάμε τον φόβο και κερδίζουμε τον χώρο για να υπάρξουμε. Τα υπόλοιπα, θα παραμείνουν μια θλιβερή δημοκρατία.

αυτόνομο σχήμα ιστορικού-αρχαιολογικού